

## Poznámky z návštěvy krajského soudu v Brně

Krajského soud v Brně byl postaven v historizujícím stylu, podobně jako např. fakulta sociálních studií. Tyto dvě budovy jsou si architektonicky docela podobné, ale přesto působí velmi odlišně. Krajský soud vzbuzuje úctu a skoro až posvátný strach. Z chodníku vedou schody vedoucí k obrovským dveřím, kterými se však nevchází, jako vchod se využívají menší dveře z boku. Interiér by se, snad kromě dvou velkých soch ve vstupní hale, dal zaměnit s budovou fakulty. Přesto jsme s ostatními studujícími sociologie měli tendenci v tiché a vážené budově šeptat (což by nás na fakultě nenapadlo). Zajímalo by mě, zda je odlišnost vnímání těchto dvou budov dána pouze jakousi úctou k soudní moci, nebo jestli jsou na budově krajského soudu určité architektonické, které mají navozovat pocit majestátnosti.

Chtěli jsme se jít podívat na případ odvolání ve věci ublížení na zdraví a loupeže. Soud měl začínat v deset hodin, ale do místnosti nás pustili už o čtvrt hodiny dříve, a soud začal krátce potom (dříve než v deset), což nás zarazilo. Soudce celé projednávání začal tím, že už se soud rozhodl již před tím, než přišel obžalovaný a než jsme byli puštěni do místnosti, a že se odvolání zamítá. Velmi mě překvapilo, že věc byla rozhodnuta v podstatě dříve, než soud začal. Soudce pak vysvětloval, proč bylo odvolání zamítnuto a zrekapituloval případ. V tu chvíli jsem si uvědomila, že jsme asi u jiného soudního líčení, než jsem plánovala. Jednalo se o případ prodeje pervitinu a ublížení na zdraví. I jméno soudce bylo jiné, než bylo uvedeno v přehledu jednání. Je možné, že případ, na který jsem chtěla jít, opravdu začínal ve stejné jednací síni až po tomto projednání. Nicméně i tento případ byl zajímavý. Jediný, kdo hovořil byl soudce (obhájce ani nebyl přítomný), který mluvil velmi rychle a neformálně. Např. použil slangový výraz „perník“ namísto slova pervitin. Zajímavé bylo také vysvětlení, proč bylo odvolání zamítnuto. Obžalovaný se odvolával na základě toho, že z něj prý bylo přiznání získáno za pomoci vydírání policie. Soudce tento výrok neuznal, protože obžalovaný se přiznal pouze k tomu, že prodal pervitin jednomu člověku, ale k tomu, že jej prodal i druhému, se nepřiznal. Soudce řekl, že kdyby byl obžalovaný skutečně vydírán, přiznal by se ke všemu. Vyjádřil také, že může být obžalovaný rád, že je odsouzen pouze na dvacet měsíců, vzhledem k tomu, že je recidivistou. Celé jednání bylo odbyto asi za pět minut.

Obžalovaný přišel k soudu sám, bez doprovodu policie. Když jsme stáli před budovou, tak se nás ptal, jestli je správně u krajského soudu. Byl oblečen velmi neformálně – v džínách, teniskách a kšiltovce, zatímco my jsme (po konzultaci s AI) zvolili trochu formálnější oblečení. Celkově působil mnohem klidněji a ležerněji než my. I to, že bylo jeho odvolání zamítnuto, si vyslechl v klidu a nijak se k tomu nevyjadřoval. Po odchodu ze soudní síně se nás ještě ptal, jestli jsme studenti práva.

Přišlo mi, že soudce, státní zástupce, přísedící, zapisovatelka, ale i obžalovaný soud brali jako rutinní záležitost. To úplně kontrastovalo s mými představami, než jsem k soudu šla. Tehdy jsem soudní proces přirovnala k přechodovému rituálu, kde se ze svobodného člověka stává vězeň. Období mezi obžalováním a vyřčením rozsudku by bylo jakousi liminalitou. Nicméně soud nepůsobil jako rituál a obžalovaný nevypadal, jako kdyby se v jeho životě udála velká změna. Možná, že by se o přechodovém rituálu dalo mluvit, kdyby se jednalo o první líčení, a ne o odvolání, nebo kdyby se jednalo o člověka, který by byl v roli obžalovaného poprvé.